

(Vár ucca Műhely Könyvek 5, Veszprém, 2003.)

Farkasi Csilla

Hőtk znapok Atlönveg lőse

Bence- Utrosa Gabriella:

Egy kis makk története

Mesét, "igaz" mesét írni a legnehezebb, ugyanis a műfaj nem tűri a hazugságot, az álságot, viszont alapfeltétele a szeretet és az "alul (alá) látás". A "törpe lét" ismerete. És persze a saját emberségében való biztonság.

Travers a *Csudálatos Mary* című tüneményes könyvében a csókák azon keseregnek az egyéves ikrek szobájának ablakában, hogy azok a tél folyamán "elfelejtettek beszélni", már nem értik a madarak szavát. Úgy tűnik, Bence Utrosa Gabriella nem "felejtett", szót ért emberrel, rovarral, "fűvel-fával". Ezt az adottságot talán két lánya is erősíti benne, nekik, róluk is mesél - vagy ők neki?

A 2003 decemberében Lendván kiadott mesekönyv akár egy nap története is lehetne, hiszen mindjárt az első, a *Reggeli mese* használható tippet ad a "jó és ígéretes nap" indításához. A *Sapkák és kislányok*-ban az öltözködés jelent konfliktust Anya és Anikó között. A kislány - bár dermesztő tél van - nem hajlandó melegen öltözni, mert az "nem csinos". (Ugye anyukák, ismerős a helyzet?) Az eredmény: súlyos betegség, kórház - a család kétségbeesése, végül a gyógyulás, a megnyugvás.

Beszélgessünk! - hangzik nap, mint nap a kérés óvodás korú gyermekeinktől. (Sajnos, később ezt már nem annyira igénylik, vagy ha igen, erősen titkolják.) És már dől is az élményözön a "kémények réméről", fogmosásról, az oviban kapott "bleksz levesről", "bleksz salátáról", a "burgonya ízű valamiről", vitamínról, anya főztjéről, fogmosás *utáni* szőlőevésről. A szóáradatnak csak itt, a mesében van vége, ki-ki tetszés szerint folytathatja a saját gyermekétől hallottakkal. *Durcimurci* Ádám titkolt okok miatt duzzogással "bünteti" anyát, aki ezt megunva cselhez folyamodik. Szótlanul, tetetett "durcival" készíti, tálalja a vacsorát. Nem kínál limonádét, palacsintát, pudingot. És a kakaó!? A fürdővíz!? A mese!? Ádám

"következetes", ő nem kérhet, hiszen ő durci. Kuckójába vonulva, sírva fakad. Hát persze, hogy anya ott terem és vigasztal. És már csak beszélgetés van, és kakaó, illatos fürdővíz - és mese.

Kissé horrorisztikus két történet a *Filip és a rakoncátlan bringa* esete, valamint a *Kivel alusznak a macik?* Az előzőben az új bicikli - amin Filip tekerni tanul - megbokrosodott, katog, zörög, prüsszöl és ledobja a kisfiút. A komisz járgány még álmában is "kísérti", a gyereket, zokogva ébred. Anya és apa nyugtatja, anya egy szép képpel, amit a bravúrosan kerékpározó Filipről festett, apa pedig megolajozta a "goromba" járművet, így már lehet együtt gyakorolni. A második címben foglalt kérdésre a válasz: "Hát a gyerekekkel." Persze mindaddig, míg Macifaló Manfréd a színre nem lép, és összelopkodja az őrizetlenül hagyott kismedvéket. Csakis azért, hogy bezárja és ijesztgesse őket. A gyerekek ezt már nem tűrhették tovább. Macimentő akcióba léptek. Ijesztő jelmezekbe öltözve "hadjáratot" indítottak Macifaló barlangja ellen, aki ijedtében világá futott. Azóta a kiszabadított mackók kis gazdáik mellett, biztonságban alszanak.

A mikrovilág szereplői sem maradhatnak ki a kötetből. *Hangyácska bangyácska eltéved*, útkeresése során közömbös erdőlakókkal találkozik, akik nemigen igyekeznek eligazítani a kis jószágot. Végül a "fentről látó" dongóbangó segíti haza, s kötnek barátságot. Az *Egy kis makk története* Makkocská földre pottyanását, szél szárnyán vándorlását, kellemetlen találkozásait - a rongyrazó almácskával, az erőlködő, "dolgozó" hangyácskával, a vendégváró harangvirággal - írja le. Kalandos útja az óvodában ér szerencsés véget. Gyerekek találják meg és viszik be, egy kis kosárkában helyezik el a mogyoró, a vadgesztenye és egy másik makkocská társaságában.

A "horror", a rovar- és növényvilág után visszatérünk mindennapjainkhoz, *Irány az óvoda!*, ahová együtt jár a két testvér, Móricka és Ádám. De már nem sokáig, mert Móricka iskolába megy, ettől kezdve Ádám sem akar óvoda lenni. Nem érzi biztonságban magát testvére nélkül. Sír, tiltakozik, kétségbe ejtve apát, óvó nénit. Váratlanul érkezik a segítség, egy új gyerek - egy helyes kislány - szemé-

lyében, akit Ádám gondjaira bízunk. A gyerekek tetszik a kislány, fontosnak, erősnek érzi magát, mert "komoly feladatot" kapott. Így hát "Minden jó, ha a vége jó."

Bepillantunk *Julika születésnap bulijára* is, amit decemberben nagy készülődés előz meg. A kislány lázasan szorgoskodik, társain kívül szeretné meghívni a hóembert, a nyuszt és a Mikulást, na és a Jézuskát. Anya türelmesen magyarázza, miért nem jöhetnek. Julika lelkesedése alábbhagy, de apa jelenti: találkozott a Mikulással, ő biztosan becsönget a délután folyamán. Így is volt, bár már csak az ajándékot hagyta a küszöbön, de Julika beletörődött az elmaradt találkozásba, és elhatározta: "Jövőre jobban figyelek és elkapom a Mikulást!"

Mit (nem) vihetünk haza? Móricka ezzel nemigen van tisztában. Játékokat hord haza az óvodából, hiába anya dorgálása, magyarázata és kérése, vigye vissza az elhozott holmikat - a kislány hajthatatlan. Ismét szülői csel oldja meg a problémát. Apa délután az óvó néni autóját "akarja kinyitni és elvinni", mondván: Nem számít. A játék sem Mórickaé, mégis elviszi. Az érv meggyőző. Minden a "helyére kerül".

Na, de *Ki bántotta Zalailonát?* Miért sír újabban, ha óvodába kell menni? A magyarázat: a "csúnya Baginéni", aki - tegyük fel, nem rosszindulatból - minden találkozáskor

belecsíp Ilike arcába. Bagi néni Balázs anyukája, ők is most érkeztek az óvoda bejáratához. És már indul is az a bizonyos mozdulat, de anya közbelép. Kedvesen köszönti Bagi nénit, majd váratlanul az arcába csíp, és ugyanezt teszi Balázs is, aki szintén nem kedveli édesanyja rossz szokását.

A kötet (a nap?) végére érve elgondolkodom: biztos, hogy csak gyerekeknek íródtak ezek a mesék? Nem biztos! A kedves humorral átszőtt történetek nap nap után megesnek minden szülővel, "hétköznapi dolgok" ezek, melyeket Bence Utrosa Gabriella öltöztetett "színes meseruhába".

Ebben az öltöztetésben méltó társra talált Sinko Szabina személyében, aki a könyvet illusztrálta. "Meseszép" színes grafikák teszik teljesebbé, plasztikusabbá az író érzékletes szövegét. A kötet méltán jelentkezhette a szép könyvek versenyére is. Borítója - Meszelics László terve -, a papír minősége, a betűk formája, mérete, olvashatósága egységes, gyönyörködtető képet ad.

Sok hasonlóan varázslatos könyvet kívánhatunk csak minden olvasó gyereknek és felnőttnek.

(Magyar Nemzetiségi Művelődési
Intézet, Lendva, 2003)

